

מ.ד.
1221

הנדסה, ד"ר מ.ס. 41/ב'

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', ט"ו בטבת, תשי"ז - 19.12.56 בשעה 8.45

נ ד ו ת

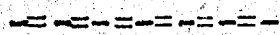
- חברי הוועדה: היו"ר י. גורי
 א. אלטמן
 י. אפרתי
 א. הרצפלד
 מ. חזני
 ז. סוזמייב
 י. ספיר
 ח. רובין

מוזמנים: שר האוצר - ל. גשכול

ד"ר קיטרון - מטעם משרד המשפטים

סדר-היום:

- 1) חוות דעתו של היועץ המשפטי בקשר ל"תוספת השלישית" - סעיף 7 לחוק התקציב;
- 2) תשובות שר האוצר לשאלות חברי הוועדה;
- 3) דיון בשאלת ההלאטה של חברת "סקורות" (הצעה לסדר-היום שהועברה לוועדה הכספיים).

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

מתחיל קראתי את סכתבו של היועץ המשפטי בקשר לשאלה שהפנינו אליו, הוא אפטר דרך הצינור של התוספת השלישית להוציא כספים גם לפני שנכנסו לקופה. תשובתו של היועץ המשפטי היתה שלילית, שאי-אפשר לאשר את ההוצאה. אבל יחד עם זה, מציע לנו היועץ המשפטי לעסוק בזה בסני שלבים. השלב הראשון יהיה, ששר האוצר בא לוועדת הכספיים ואומר לה שהוא עומד לקבל כספים למטרה מסוימת והוא מבקש מאת הוועדה לאשר את המטרה. כאשר יתקבל הכסף, יצטרך שר האוצר לבוא פעם שניה לוועדה כדי לבקש רשות להשתמש בכסף לאותה מטרה שאושרה. אני טוען שאין לנו כל צורך לעסוק בזה בסני שלבים, אלא יבוא שר האוצר אלינו לחר קבלת הכסף ויקבל את האישור. לפי דעתי, במידה ומדובר על דברים שגרתיים, אין צורך בסני שלבים.

אני רוצה מכוול כבוד בכך, שאין לאשר הוצאה לפני קבלת הכסף. אולם לאחר שהיועץ המשפטי פסק שמסור לעשות כן - נקבל את הדין. כאשר נגיע לדיון בחוק התקציב - נצטרך לחשוב מחדש אם אין צורך להסיר תקלה זו.

י. ספיר:

יש כחן שני סוגים; האחד - סכומים שמישהו מסלם לאחד המשרדים של הממשלה כתמורה עבור שירותים, זה כאילו הוא נחן למפרע על-חשבון שירות שהוא יקבל במחיר נקוב ולפי תנאים קבועים מראש; והשני - יש הכנסות שהן נובעות מהכנסות נוספות של משרד מסוים עבור שירותים שנותנים בלאו הכי, כמו אישפוז אישפוז הוא שירות שהממשלה נותנת בלאו הכי. אילו היתה הנחה שלא לקבל תשלום מחולים, היתה הממשלה נותנת, בגבולות תקציבה, שירות מסוים. אלה הם שני סוגים שצריך להתייחס אליהם בנפרד.

המסקנה שלי הוא, שאם אני מגיש תקציב הוא מתאשר על כל הסכומים המופיעים בו. ומדוע התוספת צריכה להתאשר בשני שלבים? - הרי ההכנסה הבאה צמודה למטרה מסוימת, ואם אני מאשר את ההכנסה מסילא אני מאשר את ההוצאה.

השאלה שנתעוררה היתה אחרת - מה גורל העודפים?

היו"ר י. גורי:

זו שאלה לגמרי אחרת. בחוק התקציב כתוב "הכנסה שנתקבלה", ולכן אומרים: אם תוכיח שהיא נתקבלה - תחיר לך את המטרה. אני מבין שזו גזירה שאמנם קשה לעמוד בה, אבל מוכרחים לקבלה. מסתבר איפוא שאיננו יכולים לאשר את המכתבים שהגיעו אלינו מאת שר האוצר.

י. ספיר:

כאשר אישרנו את התוספת השלישית - הכסף עוד לא היה. הכנסת אישרה למפרע אפשרות של הכנסה וטייד גם אפשרות של הוצאה. נשאלת השאלה - מה גורל התוספות שבאות אחר-כך, מדוע דינן יהיה שונה? שר האוצר אומר שהוא עלול לקבל כסף למטרה מסוימת, מדוע הוא לא יכול להציע את האפשרות של ההכנסה עם ההוצאה המקבילה באותו סכום לאותה מטרה עבורה הוא עומד לקבל את הכסף?

ד"ר קיטרנו:

הכנסת נתנה גושפאקה שסכומים אלה, עד גבול זה, בטידה שיתקבלו - מותר להוציא אותם.

היו"ר י. גורי:

הכנסת אמרה "בטידה ויתקבלו". פירוש הדבר, שכל עוד לא נתקבלו - אסור להוציא.

נשאלת השאלה - מה הגיונו של החוק? האם יש בטחון שיש חותמה על כל לירה שבכנסת לקופה האוצר, שלירה זו היא חוקית בתחומי ההכנסות שהכנסת אישרה כי מותר להוציאן, בין אם היא בכנסה לקופה ובין אם לאו, כי יכול להיות שיש פיגור גדול בהכנסות ובניתים מוציאים? אבל יחד עם זה יש לירה שטבועה בחותם מיוחד, והיא לירה של התוספת השלישית. היכן הערובה שאפשר להבטיח בין לירה זו לזו? כיורן שאין ערובה כזו, כל הגיונו של החוק מתמוטט.

ד"ר קיטרנו:

כל התקלות נובעות מכך שמכניסות בחוק תוספת ראשונה שאין לה כל ערך. אני טוען שכל התוספת הראשונה צריכה להיות בגדר חומר אינפורמטיבי לחברי-הכנסת.

י. ספיר:

יש הבדל גדול בין התוספת הראשונה והשלישית, התוספת הראשונה כל הכנסותיה, פרט למענקים, מתנות והלוואות, נבדלות על אפשרות של הסלה חוקית - מטים, היטלים וכדומה.

היו"ר י. גורי:

כל ענין התוספת השלישית נולד מפני שאנשי האוצר חתרו לשתי מטרות: האחת - שהתקציב לשירותים שונים יירשם בסכום יותר קטן נטו; השנייה - הם רצו להניף

שום על המשרדים שהם יוכלו להוציא יותר רק במידה ותהיה הכנסה שעונת דרך ציבור זה. אם אני בוחן את שתי המטרות, הרי הראשונה כלל אינה נחשבת בעיניי. ולאור המכשלה הזו מסתבר שזהו מכסיד שאין צורך בו.

אפשר להזמין את היועץ המשפטי ולהוכיח ולסכנע אותו שגם על בסיס החוק אפשר להעביר את המכתבים ולאשר את ההכנסה וההוצאה. אנו נעביר את הפרוטוקול ליועץ המשפטי, ואם הוא יחשוב שיש איזו שהיא אחיזה לשנות את דעתו - ניהא; אם לאו - נמתין עד תיקון החוק, ובינתיים נחזיר את המכתבים לטר האוצר.

השאלות שר האוצר לשאלות חברי הוועדה.

=====

א. האוצר ל. אשכול: חבר-הכנסת בדר הציג שאלה בקשר ליבוא

ספרים. האפשרות לייבא ספרים בוודאי שהיא

טובלת, אבל אני שומע שמחוק סכום של כ- 8 מיליון דולר הטוקצב על-ידי ממשלת ארצות-הברית לכל העולם, חלקנו מגיע ל- 2,5 מיליון דולר. כן אנו מוציאים סכום של 400 אלף דולר במזומנים שמוקצב ליבוא ספרים מארצות אחרות.

עד כה היה קיים פיקוח על הסחירים עם הנהגת הסידור החדש אנו עומדים לבטל את הפיקוח. אנשינו חושבים שעם ביטול הפיקוח, יש יטור לחשוב שתהיה איזו התחדות בין סוכרי הספרים. טוסדות חינוך, השכלה, הסתדרות הסטודנטים וכדומה, מקבלים הנחה של שליש עד 40% בזמן קניה סרוכזת.

אנשי הפיקוח על מטבע חוץ חושבים שההסדר

הקודם היווה גורם להברחת מטבע גם כלפי ארצות-הברית וגם כלפינו.

ז. סוזאייב: אני סבור שבנדון זה בעשה צעד פזיז.

על נושא זה דנו במסך תקופה ארוכה והשיקל

היה שלא להעלות את הסחירים טכמה טעמים. קודם כל, אין אנו מקציבים דולרים ליבוא זה (שר האוצר ל. אשכול: אנו מקציבים דולרים ליבוא ספרים מארצות אחרות). הספר נהפך אצלנו למצרך עממי וזול, ואינני צריך להדגיש עד כמה הדבר חשוב. אם הקהל שלנו יקנה פחות ספרים, הוא יוציא את הכסף למטרות אחרות. אנשים הקונים ספרים ועתונים אינם קונים זאת בסרוכז, והוצאה נוספת זו תהיה סורגטת בתקציביהם.

ידוע לי שהאמריקאים מעוניינים להפיץ את

הספרים שלהם, ולכן אני מפקפק בכך שכאילו בא רמז להקטין את סטדי היבוא. גם ענין ההברחות לא הוכח. אני גם שולל את הנימוק שביטול הפיקוח יבוא להתחדות ולהורדת מחירים. במקרה של ספרים הטצב אינו כזה.

אני מבקש את השר ופונה ליו"ר הוועדה

שנעמיד את השאלה לסדר-היום כדי שנוכל לדון עליה. אני חושב שטר האוצר עושה בנדון צעד לא נכון ולא רצוי.

מדוע נא הצעד לביטול יבוא הספרים סרוכזיה?

אני מבקש להכניס לסדר-היום את שאלת

ביטול יבוא הספרות סברית-הסועצות.

ח. רובין:

כן רצוני להציג שאלה בקשר לספרות מקצועית

מכל הסוגים שבימים אלה מכל הארצות - אנגליה, ארצות-הברית או ברית הטועצות.

א. אלסטון:

מדוע צריכים בכל הזדמנות להסתמס כמלה "הברחה",
מדוע אנו צריכים להפיץ רושם כזה עלינו בעולם?
אינני מבין את הגיונו של צעד זה לאור העובדה שהמטלה איננה מקציבה
מטבע חוץ ליבוא זה ותמורתו נשארת בארץ.

הינ"ר י. גורני:

אם זוהי שאלה כה נכבדה שצריך לדון בה - אכניס
אותה לסדר-היום. בכל אופן, איננו יכולים להיכנס
עתה לוויכוח על שאלה זו. כי על סדר-היום עומד הבעיה של חברת "מקורות"
שעלינו לסיימה, ביחוד שאנו חייבים להניח את מסקנותינו בנדון על שולחן
הכנסת.

שר האוצר ל. אשכול:

לצערי לא אוכל להשיב עתה על השאלות בקשר
ליבוא הספרים מסיין ומברית-המועצות. אני אברר
את הדבר ואטבירו בישיבה הבאה.

אנשינו אומרים בפירוש, שיש יסוד לחשש כזה
בקשר להברחה - ואני דברתי כאן דברים גלויים. האמריקאים נוהגים לנו
גם עופדי סזון - האם נחלקם חינום לצירוף? - ולאט אינו פחות חשוב מספר.
אנו מדי פעם מחפשים פשרויות לנטל סובסידיות כדי לחסוך יותר כסף
לפעולות. אנו מקציבים 400 אלף דולר ליבוא ספרים מארצות אחרות - האם
יהיו כאן שני סוגי ספרים, שאחד מהם יימכר בשער יותר גבוה? ומה נשיב
לצרפתים אשר ישאלונו מדוע אנו מוכרים את הספרות שלהם בשער יותר
גבוה?

כבר אמרו שסטודנטים ואנשי ספר הקונים במרוכז
יקבלו הנחה בגבולות של שליט עד 40%.

ח. רובין:

ומדוע לא רופאים, עורכי-דין או מהנדסים?

שר האוצר ל. אשכול:

הסטודנטים הם מעמד מיוחד.

חבר-הכנסת הרצפלד שאל בקשר למקבלי הביטוח.
מסתבר שהיתה תקופה בה היו מזמינים את מקבלי הביטוח להיות נוכחים
בשעת בדיקתם, והדבר היה גורם להטרדות, הסתבה ורוגז רב. מצד הקהל
בנה דרישה שהשלטונות יפתחו את החבילות בלעדי מקבליהן. הנוהג הוא
שלושה ימים נוכחים בזמן פתיחת החבילות - שני פקידים מהדאר ואחד
מהמס. כבר מזמן לא נשמעו חלונות על גבינות או על שיטוט לרעה
במסכנות. במידה ואירע משהו - הוטלו ענשים כבדים, אפילו על דברים
קלי-ערך.

לחבר-הכנסת ספיר רצוני לומר, שלא נגבה פעמיים
יהב מגן ממקבלי דיבידנדה. אני מודיע זאת כאן בוועדה. אם החוק אינו
מבהיר זאת - נדגג לתיקון סתמים בחוק.

חבר-הכנסת בדר ביקש פרטים על ההסכם עם
קופת-חולים. לפני חצי שנה עמדה קופת-חולים להעלות את המס האחד,
דבר שעמד היה להשפיע על עליית המדד בנקודה אחת לפחות. נקודה
במדד פירושה 4,1 מיליון ל"י לטשק, ולמנגנון המטלה - 1,5 מיליון.
התנהל משא ומתן במטרה לסנוע דבר זה שבנקבותיו ניתנה הבטחה להעניק
סובסידיה בסכום של 1,5 מיליון, סכום שעולה לנו נקודה באינדקס, ובלבד
שלא יעלה המס האחד. במידה ואנו נוקטים בדרך של סחן סובסידיות,
הרי נראה לי שזה היה דבר רצוי. התנאי שלנו היה שלא תחול כל עליה
במסי קופת-חולים במשך שנתיים. כסך-הכל ניתן לקופת-החולים בתקופה
זו סכום של 3,5 מיליון, מזה סכום של 3,250,000 ל"י לקופת-חולים
של ההסתדרות (93%-94%).

י. ספיר:

ענין זה שונה לגמרי מסובסידיה הניתנת
לירקות ולחלב. פה אין לך שליטה על דבר אחד

שגורם אולי לגרעון.

טר האוצר ל. אטכול:

חבר-הכנסת סוזאייב טבקס סקירה מפורטת על טהלך ההפצה של איגרות סילווה הבטחון. בדרך-כלל ההפצה מתקדמת בקצב לא רע. הבנקים חתמו על איגרות בסכום של 30 מיליון ל"י, שהתחייבו למכור. בתחילה הם קיבלו על עצמם סכום כולל של 17,4 מיליון, ו"גטול" - סכום של 8 מיליון, ביחד - 25,4 מיליון. כעבור שבוע ימים הגדיל בנק הפועלים את הסכום ג-2 מיליון ו"גטול" ב-2 מיליון, והסכום הכללי הגיע איפוא ל-29,4 מיליון.

הבנקים היו צריכים לסלם עד 16.12 20% מסכום של 25 מיליון בערך, והם שילמו סכום של 5,1 מיליון, מזה "גטול" - 1,6 מיליון ושאר הבנקים - 3,5 מיליון. למעשה קיבלנו עד היום סכום של 8,420,000 ל"י! שהבנקים - 6,420,000 ל"י וט"גטול" - 2 מיליון ל"י. ידוע ש"גטול" זכרה לטוטדות שונים איגרות במכום של למעלה מ-7 מיליון בחשלוטינ. בדרך-כלל אני יכול לומר שהעניין מתנהל כסדרו.

ט. חזני:

עד סוף טרץ 1957 תיגמר המכירה של 30 מיליון. סכום של 5 מיליון קבל על עצמו בנק ישראל.

י. ספיר:

מתוך הסכום שנקט טר האוצר, כמה קנה הקהל? האם יש מוטג איזה קהל קנה את האיגרות?

טר זבני:

הבנקים סכרו בסכום יותר גדול מאשר זה שנתנו לנו. לפי ההסכם, הם צריכים לתת את כל הסכף שפרו, אבל לא פחות מאשר 20%. אני יודע שהבנקים סכרו הרבה יותר, אבל לא קיבלו את כל הכסף. הם עשו התקשרויות עם טוטדות שונים. הם לקחו את הכסף מתכניות החסכון.

אני חייב להדגיש, שכל המכירה נעשית באמצעות הבנקים.

חבר-הכנסת סוזאייב הציג שאלה בקשר לפרסום בג'רוסלם פוסט בענין הפעלת לחץ למכירת איגרות סילווה הבטחון. השאלה היא - מה פירוש הפעלת לחץ? אני חושב שאריך לייעץ בנדון ואף להשמיע על העובדים לקנות איגרות כאלה.

אני לא פרסמתי על הוצאת איגרות סילווה בעויד, ואני יודע שאין גם החלטה כזו.

הוא שאל לסיבת ירידת הערך של סבי דולר בבורסה, והאם אין זו פעולה מכוונת של האוצר. התשובה היא שאין לנו בזה שום יד ושום פעילות, ולמעשה לאוצר עצמו אין סבי דולר.

א. אלטמן:

אשר לאיגרות בטחון - הרי יש ציבור גדול של אנשים שאריך לנוא אליו. לכן מודעו לא חוספנה הרבה. בטקום להשקיע כסף בטודעות, מוטב להשקיעו בארגון.

י. פורדר:

ברור שהמכירה צריכה להיעשות באמצעות הבנקים ולא יכולה להיות כפילות בנדון. אני טרגיש כאן הזנחה מטוימת. יש חוג גדול של ינטיים שאין להם קטר עם בנקים, וגם אתם צריכים לכוא בדברים. יש קואופרטיבים לאשראי שיש להם קשר עם הציבור, ואני טציע להפעיל גם אותם.

ז. סוגיית:

אסרתי את דברי בגלל ההרגשה הקיימת, שדוקא בקרב הקהל הרחב הדבר לא נקלט כפי ששערנו מהאס. שאלתי מה סונע בעד אנשים ללכת לקנות איגרות אשר תנאיהם טובים באטת. הדעה הרווחת היא, שאטנם תנאי האיגרות הללו הם טובים, אולם שר האוצר ידגג לכך שלא יוכלו ליהנות מהם, לאחר מכירת האיגרות בסכום של 40 מיליון יוצאו טוב סדרה של 40 מיליון באותם התנאים. ואז אם תהיה התייקרות - השער לא יעלה בהתאם להתייקרות, כמו שקרה עם טבי-הדולר. ידוע ששערי האיגרות שיצאו לפני שהוצאו איגרות הבטחון ירדו. הדעה היא, שאם מייד לאחר מכירת הסדרה הראשונה של 40 מיליון יוציא שר האוצר עוד איגרות, באותם התנאים, האדם שקנה איגרות של הסדרה הראשונה לא יוכל ליהנות מעליית השער.

שר האוצר ל. אשכול:

חבר-הכנסת ספיר שאל בקשר למבדוק הצף. הגענו להסכם, שאיננו חתום עדיין, עם שה"ם וסולל בונה, שהם רוכשים מחברת הסילומים את המבדוק, לפי התנאים-הבאים: הם ישלמו לחברת הסילומים את המחיר הכולל של המבדוק, כפי שעלה לחברה, עד ליום חתימת החוזה איתם. הסכום יהיה ל- 15 שנה ברבית של 4%.

(אחרי-כך רשמה א.ד.)

שר האוצר ל. אשכול:

היו בענין זה כל מיני בעיות, ואני חושב שצריך היה פעם לסיים זאת.

י. פורדר:

מה גובה התשלום?

שר האוצר ל. אשכול:

שלושה וחצי מיליון דולאר.

י. ספיר:

לפי מה נקבע גובה התשלום?

מר זגני:

הם ישלמו מה שעלה המבדוק לנו, עד היום.

י. ספיר:

האם אין לעשות רפורמה מכרז בענין המבדוק?

שר האוצר ל. אשכול:

לא נעשה מכרז. הכל ידעו שיטנו מבדוק, ואם מישהו היה מעונין בו היה פונה.

י. ספיר:

ישנן בחיפה חברות אחרות מלבד חברת "היטה" העוסקות בתיקוני אניות ולפעמים נזקקות לשם לחברה מסויימת, בלי שיובטח כי בתנאים אחרות להשתמש בו - פירושה הריסת חברות אלו. כך למבדוק. מכירה המבדוק מסויימים יוכלו גם חברות האם הובא דבר זה בחשבון?

מר זגני:

החוזה צריך להבטיח שחברת "היטה" תחייב לתקן כל תיקון שלביצועו דרוש מבדוק.

י. ספיר:

עם מסירת המבדוק בצורת מנופול לחברת "היטה" תוכל היא - ובצדק - לומר היא תתקן במבדוק רק אותן הניחות שיימסרו לתיקונה. אך מכיוון שהמבדוק הוא רכוש הציבור ואין אפשרות להביא ארצה מבדוק נוסף, אפשר לחייב את חברת "היטה" כי בתנאים קבועים טראסט תאפשר גם לחברות אחרות העוסקות בתיקון אניות להשתמש במבדוק.

שר האוצר ל. אשכול:

אם המבדוק יהיה תפוס על-ידי האניות שנמסרו לתיקון חברת "היטה", כיצד אפשר יהיה לחייב אותה שתעמיד אותו לרשות חברות אחרות?

י. ספיר:

אני מציע כי לפי תנאים שייקבעו תהיה חברת "היטה" חייבת להעמיד את המבדוק גם לרשות חברות ישראליות אחרות העוסקות בתיקון אניות.

שר האוצר ל. אשכול:

הכיצד? הרי זהו מכשיר עבורה של חברת "היטה".

י. ספיר:

אני מציע שחברת "היטה" תחייב בחוזה להעמיד את המבדוק גם לרשות חברות אחרות הנזקקות לו. במקרה של חילוקי-דעות בין חברת "היטה" לבין חברה אחרת הרוצה להשתמש במבדוק באשר להסדר השימוש בו, תמנה הממשלה איש אשר יקבע את ההסדר.

הממשלה הביאה את המבדוק והוא מכשיר יחיד במינו בארץ. לכן צריכה הממשלה להשאיר לעצמה שליטה מסויימת על המבדוק, אפילו אם במקום שלושה וחצי מיליון דולאר תקבל מחברת "היטה" רק שלושה ורבע מיליון.

שר האוצר ל. אשכול:

אני אחשוב על כך.

ז. סובאייב:

האם אפשר להניח שעוד נשמע משהו על כך משר האוצר?

היו"ר י. גורדי:

כן. שר האוצר אמר שיחשוב על ענין זה. אני גם אעביר לשר האוצר את הקטע המתאים.

מהפחותוקל.

א. הרצפלו:

מה המצב בקשר לבול הבטחון?

שר האוצר ל. אשכול:

מדפיסים אותו.

היו"ר י. גורדי:

בהתאם לסדר-היום עלינו לדון עתה בענין
"מקורות", שהועבר אלינו מטליאת הכנסת.

א. הרצפלו:

אננו חושב שכך אפשר לדון בעניני מקורות,
אבל אני נכוע.

ברצוני לומר, ביחוד לחה"כ ספיר אשר התפלא
מה ענינה של ההסתדרות ב"מקורות". ההסתדרות עשתה בזמנה טלאכה יפה
מאד בענין זה ויש להודות לה על כך. בתור אדם אשר היה שותף בענין
זה רוצה אני לשאול את חה"כ ספיר אם
מה שעשתה ההסתדרות בשטח המים.

נניח כי בישוב אחד נמצאו מים ואילו בישובים
אחרים - לא. מה היה קורה לו אותו הישוב בו נמצאת הנאר היה אומר
כי היא שייכת אך ורק לו? האם היו מכריחים אותו לספק מים גם לישובים
אחרים? מה היה קורה, למשל, לו קבוצת בניגד היתה אוסרת שהמים שנמצאו
בה שייכים אך ורק לה?

דניט כיום במחיר המים. נשאלת הלאה מדוע
צריכים ישובים מסויימים לקבל מים חינם אין כסף ואילו בנגב צריכים
לטלם עבור המים מחיר גבוה כל-כך. אילו ההסתדרות החקלאית לא היתה
שותפת לענין זה, אי-אפשר היה להוסיף עוד חצי גרוש למחיר המים
ב פון כדי להוזילם במקצת בדרום.

הממשלה בלבד לא תוכל לפעול בשטח אספקת
המים בארץ; היא לא תוכל לעשות זאת בלעדי ההסתדרות החקלאית.

מדוע ישנו מספר בשטח גדול הירקות? כיום
אין למצוא אנשים רבים המוכנים לגדל ירקות. לעתים קרובות מצביעה
ההסתדרות החקלאית נגד האינטרסים שלה בתור איגוד מקצועי, אבל היא
בכל זאת עושה זאת. לפני שלוש שנים ההתייבות בפירוש הצביעה
נגד חוספת-התייבות, כי היא עשתה את החשבון שלה. כל החוספת היא בעד
הירקות מכיון מטליכים אותם, אם כי קיים הפסד.

לולא ההסתדרות החקלאית, לא היו נעשים כל
הדברים של קביעת מחירים, קידוח ומדידות. הכסף שהממשלה נותנת למקורות
הוא לדעתי באופן יחסי החלק הקטן ביותר שניתן לה. אני טוען
שהממשלה מסתופת ב"מקורות" בפחות מטליט מתקציבה. ההסתדרות החקלאית
היא השותף הגדול ביותר ב"מקורות", מפני שהמחייב הוא השותף הגדול
ביותר. לכן רוצה הוא לקבל ג' דעה בענין זה וכדי שהמים בארץ יהיו
רנטביליים. המחייב הוא האינטרסנט והוא גם יחרוט לכך שהמים יהיו
רנטביליים, כי אחרת לא יוכל הוא למכור את התוצרת החקלאית שלו.
כיום הוס דרות החקלאית היא השותף העיקרי ב"מקורות" ובלעדיה אי-אפשר
יהיה להעביר כל חוק בענין זה.

הסוכנות היא הנציגה של עם ישראל ואם נספוט
לפי הדולרים, הרי היא חשובה מהם שלה.

מכאן בא אני מסקנה כי עשינו טובה גדולה
כאשר הסכמנו לקבוע את החלוקה לשלושה חלקים שווים. על כן אל יטליכו
את ההסתדרות החקלאית החוצה, כי בלעדיה לא יוכלו. לו ההסתדרות הפסיקה
את יזמתה לפי 20 שנה, אפשר היה לטלם לה עבור זה. אבל היא יוזמת
יום-יום בשטח זה ועוד מקווה ליותר גם בעתיד.

מכל הטעמים האלה מצטער אני שהבירור בענין
"מקורות" לא עמד על דמה גבוהה. ההסתדרות החקלאית היא הכל ב"מקורות"
הן בכסף והן ברוח, והטפעת הממשלה עוד רחוקה מלהיות כפי שחה"כ ספיר
תיאור אותה. אני רוצה כי בעד הצינוור לא נטלם, חלק גדול מהכסף
ניתן כהלואה וגם "מקורות" לא מבטיחה דיבידנדיט.

מכל הטעמים האלה פונה אני לוועדת הכספים
כי בענין "מקורות" תנהג במקצת לפי המסרה "של נעלין מעל רגליך". אין
היא כלל החברות האחרות בארץ, לא אסכים לחלק בצורה אחרת את השותפות
ב"מקורות". ההסתדרות החקלאית יש לה בסך הכל הטליט, אם כי מגיע לה
הרבה יותר.

היו"ר י. גורדי:

כיום ד' הבא בקדיש את היטיבה קודם כל לענין זה.